

Taal(ontwikkelings)stoornissen

MATERIAALRUBRIEK

TOP TAALONTWIKKELINGSPROGRAMMA

Willy Dijkstra-Buitendijk

Uitgeverij: K2 Publisher (www.k2-publisher.nl)

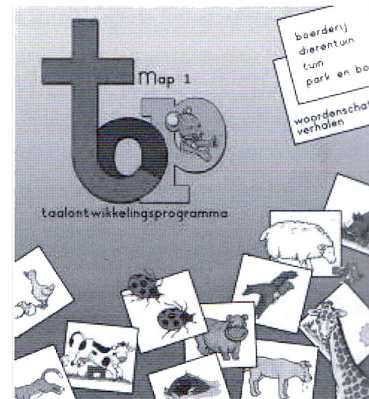
Prijs: 265 euro

Bespreking: Ruth Vanderswalmen

Top is een nieuw taalontwikkelingsprogramma voor kinderen met een achterstand in de taalontwikkeling maar evenzeer voor het ondersteunen van de taalontwikkeling van normaal ontwikkelende kleuters.

Het programma bestaat uit twee mappen, waarin vier thema's werden uitgewerkt, namelijk boerderij, dieren-tuin, tuin en park en bos, en een klein muisje met een rode strik. In de eerste map werden alle oefeningen rond taalinhoud opgenomen. De therapeut krijgt een duidelijke beschrijving van de werkvorm in drie stappen: aanbod, begrip en productie. Via de eerste stap tracht men het woordgeheugen te ontwikkelen en aan te vullen. Via opdrachtes of vragen op woord- en zinsniveau oefent men het begrip. Tot slot wordt zo veel mogelijk taal uitgelokt en werkt men dus rond taalproductie. Telkens beschrijft men waaraan precies gewerkt wordt (vb. taalinhoud woordenschat), evenals hoe men taal kan aanbieden en welke doelwoorden en relatiewoorden men kan oefenen met het materiaal en soms worden ook suggesties voor uitbreiding en andere spelvormen gegeven. De geselecteerde woorden en zinnen bevatten het basisslexicon van kinderen van 2 tot 6 jaar en worden onderverdeeld in twee niveaus (2 tot 4 en 4 tot 6 jaar). Men gebruikte verschillende bronnen (o.a. Taaltherapie bij kinderen, Basiswoordenlijsten voor Amsterdamse Kleuters) om de selectie te maken. Voor de vragen en opdrachten zijn de onderdelen uit de Schlichting Test voor Taalbegrip (2010) als leidraad gebruikt. Bij de productie van zinnen volgt men de normale taalontwikkeling (vb. start met éénwoordfase). Ook qua opbouw van de werkbladen maakt men een onderscheid tussen de allerkleinsten (6 afbeeldingen per plaat) en de oudere kinderen (meer details en 9 tot 12 afbeeldingen per plaat). Men vertrekt van een verhaal om de handelingen of gebeurtenissen te introduceren. Kleuters zijn meteen geboeid door de verhalen en de bijhorende vertelplaten. Daarna wordt ingezoomd op de verschillende aspecten via plaatmateriaal (vb. welke geluiden maken de dieren en welke delen (vb. staart, manen) kan men onderscheiden).

Men werkt hierbij rond de dieren zelf evenals de jonge dieren en heeft ook expliciet aandacht voor werkwoorden, voorzetsels en tegenstellingen. Bij sommige platen moeten de kinderen actief handelen (vb.

kleuren, 'Muis Piep' iets laten doen). Aan het einde van de eerste map zitten controlelijsten zodat de therapeut kan inventariseren welke woorden gekend zijn op vlak van begrip en productie. De meeste platen worden in kleur weergegeven. Als logopedist kunnen de oefeningen aangebracht worden en vervolgens kan aan de ouders of kleuterleidster gevraagd worden eveneens met de oefeningen aan de slag te gaan. Herhaling is immers zeer belangrijk. Verschillende thema's werden ook uitgewerkt tot spelletjes. Zo werden diverse memory's en lotto's uitgewerkt en ook enkele rubriceer- en taaldenkspele. Ook beloningsstickers van Muis Piep werden toegevoegd aan het programma.

Bij de tweede map staan taalvorm en taalgebruik centraal. Qua taalvorm krijgen zowel morfologie als syntaxis aandacht. Zo worden de verkleinwoorden, meervouden, bijvoeglijke naamwoorden, trappen van vergelijking, persoonlijke en bezittelijke voornaamwoorden en de werkwoordsvormen ingeoeffend. Ook hier worden steeds de drie stappen (aanbod, begrip en productie) uitgeschreven. Er kan geoefend worden aan de hand van plaatjes en enkele uitgewerkte spelen. Op vlak van syntaxis werden basisplaten uitgewerkt om de zinsontwikkeling van fase 1 (vb. muis, staart) tot en met 7 (vb. die ligt te slapen, dat is de muis zijn staart) te stimuleren. De zinnen worden aangeboden in de volgorde zoals beschreven in 'Taaltherapie bij kinderen' en de methodes FIT en TenT. Tevens werkte men het trainen van het foneembewustzijn uit. Zo wordt gewerkt rond 'Hoor je het verschil'. Er wordt zowel gewerkt rond klinkers (vb. hek of hok) en begin- en eindmedeklinkers (vb. haas-haar). Ook het rijmen, splitsen in lettergrepen en het omgaan met lange en korte woorden werd uitgewerkt via basisplaten en spelletjes. Het herkennen van de begin- en eindletter wordt ingeoeffend aan de hand van sorteerspelletjes. Qua taalgebruik werkt

Taal(ontwikkelings)stoornissen

men eerst met enkele verhalen waarbij diverse vragen kunnen worden gesteld. Door middel van de rubrieken 'wat denk je?', 'wat zou je doen?' en 'wat hoort er niet bij?' wordt het taaldenken gestimuleerd. Een klassieker om te werken rond taalpragmatiek werd eveneens uitgewerkt in deze map namelijk het spelletje 'ik zie, ik zie'. Hierbij werd een spelbord en enkele bijbehorende losse afbeeldingen uitgewerkt.

Dit programma slaagt erin op een attractieve en leuke wijze rond taal te werken met kleuters. De verschil-

lende taalaspecten werden heel grondig uitgewerkt en er werden heel wat verschillende materialen uitgewerkt zodat alles heel degelijk kan ingeoeft worden. De kinderen worden aangesproken door de leuke verhalen, de kleurrijke figuren en de centrale figuur 'Muis Piep'. De kleuters reageren bijzonder enthousiast en nemen de spelletjes en oefeningen graag mee naar huis. Dit taalprogramma zet de therapeut tevens aan tot het ontwikkelen van materialen rond andere thema's en levert heel wat leuke ideeën op. Kortom: dit programma is zijn prijs meer dan waard!